

thì giờ làm giấy mà và hiện báo.

4. - Nhân dân những người trong xã này, sự đọc báo mua sách mà bị xét bị giam, thật có ngăn trở vì đường khai hoá (hoặc nhóm đồng mà không xin phép, hoặc mua những sách và báo trước khi nhà nước chưa có lệnh cấm, như báo Tân-Thế-Kỷ phát hành trước mà cấm sau, vân vân. . .) Vậy xin nhà nước cấm thư sách gì báo gì phải có lệnh cấm cho rõ ràng và xin khoan thư cho những người đã bị làm lỗi trước, lại một điều nữa, học trò còn ít tuổi, một lúc học nhau ra trường, những người có làm có chịu đã danh, còn phần nhiều nhân một hồi làm theo mà không được vào học, cũng cảm khổ lắm. Xin nhà nước xét mà dung thứ cho một lần, sau có phạm tội nữa sẽ phạt nặng.

Ngày 28 Juillet 1927

Buổi chiều (Đông hội)

7 giờ rưỡi, Hội-đồng đã mặt, ban trị-sự sửa soạn bữa để đọc cho Hội-đồng nghe.

Ông Nghị-trưởng cùng ban trị-sự lên chào quan Khâm và nhờ ngài chuyển đạt cho quan Toàn-quyền một tờ điện tỏ lòng tin nhiệm về chính sách khai phóng của ngài và cảm ơn ngài đã đến dự lễ khai hội. Trong tờ điện, viện Đại-Biêu có nhờ ngài chuyển đạt lời kính chúc quan Giám-quốc, đức Bảo-Đại cùng quan Thuộc-dịa Thượng-thư.

Ông Nghị-trưởng trình quan Khâm về việc phòng giấy viên theo như lời ngài đã hứa. Quan Khâm bảo cứ trả kẻ các phí khoản về phòng giấy để ngài tự sự kiểm-soat tài chính duyệt ý.

Đúng 4 giờ, Quan Khâm tới đọc bài diễn-văn bế mạc (xem bài diễn văn đính sau).

Ông Nghị-trưởng trả lời miệng, đại khái nói: kỳ hội năm nay có hơi vội gáp, trong thì giờ ngắn ngủi mà bàn bạc n. ứng vấn đề to tác quan hệ như thế, thật khó mà giải quyết cho tương tận được, song chúng tôi thể lòng công chúng, tùy theo cái tình thế trong xứ, đem ý kiến mà tỏ bày. Chánh-phủ đã có lòng thương dân mà tỏ ý hợp tác, xin thông tư cho các tỉnh những công việc chúng tôi đã bàn trong mấy ngày, và xét mà thì bành cho có một đôi điều thiết sự, dựng cho dân gian hiểu rằng: nhà nước đặt ra cái viện này không phải là chỉ cái tên không, mà bọn chúng tôi cũng nhớ, đó mà khỏi mất lòng tin nhiệm của dân, thì không những viện chúng tôi lấy làm ân hạnh, mà dân xứ Trung-kỳ cũng được chút thoả lòng, chúng tôi cảm ơn-Quan lớn lắm lắm.

Vậy trước khi anh em tan về xin ghi lời Quan lớn đã hứa, và chúng tôi có lời cảm ơn các quan, cũng các ngài làm việc ở Tòa Khâm đây, đã giúp việc cho chúng tôi trong mấy ngày hội này.

Hài-dâm.

Cóc và Cò

Chàng Cóc nằm dưới vung tre ngâm, lò dầu ra, gắp cò Rùa đi uống nước.

Chàng Cóc than thân trách phận, ở dưới quyền « áp-chế », vẫn cò kêu không thấu trời Cổ Rùa nói: « Khôn ngoan anh lại gặp tôi ! ! »

Thương thay thân phận con Rùa, Trên đình hạc cời, Dưới chùa đội bia.

So với câu:

Cóc kêu dưới vung tre ngâm, Cóc kêu mặc Cóc, tre đâm mặc tre. Hai bên tương ứng chung một nỗi oan khố. Chúng ta thiết chửa có cách gì tự cứu, gắp đây xin tỏ chút tình đồng bệnh tương liên mà thôi. Chàng và cò cũng đương thân vận, bằng đâu có cụ Cò đáp xuống. Chàng Cóc kêu ngay rằng: « Bầm lay cụ lớn, trong thủy tộc, có bậc 1 tương lưu như các cụ, ăn trên ngồi trước, lội nước đi sau, xin dùm cho con dân một cách giải thoát. »

Cụ Cò giờ mở quát lớn rằng: Mày đương ở dưới quyền áp chế, không lo sức tự cứu, chỉ tốt miệng yêu cầu, làm gì k. ời không ngôn thù họa. Mày hay viện những lời này lẽ nọ, mà lại không biết câu « đực nước béo cò » - đầu to thì dai - hay sao ? Ỗm đi cho Cụ kiếm miếng.

HỒNG NAM

Giới thiệu sách mới

Gần đây bản-báo có tiếp được mấy quyển sách của tác-giả gửi cho như sau này :

1. Quốc-âm tân «eb». Đòi lại lời viết quốc-ngữ, không dùng dấu chấm, của ông Lê-Mai soạn, in tại LA-Mai-ấn-quán, Saigon, giá 0\$15.

2. Âu-học hán-tự-tân-thư. Là sách dịch nguyên-bản chữ Hán ra quốc-âm, có chú thêm chữ Pháp, ông Nguyễn-phủ-Thanh và Lê-vũ-Thái dịch, in tại Kim-Khê ấn-quán, giá 0\$15.

3. Cái nhà oan-nghiệt. Trình-thám tiểu-thuyết, ông Kim-Thanh dịch, in tại Long-quan ấn-quán, giá 0\$12.

4. truyện thúy-khieu. Của ông Bùi-Kỷ và Trần-trọng-Kim hiệu-khảo, có chú thêm chữ Pháp, in tại nhà in Lê-văn-Tân, giá 0\$30.

5. Quả dưa đỏ. Phiêu lưu tiểu-thuyết, kết cấu rất khéo, văn liệu rất hay, của ông Nguyễn-trọng-Thuật soạn, in tại Nghiêm-hàm ấn-quán, giá 0\$75.

Vậy xin giới-thiệu cùng các bạn đọc-giã.

T. D.

ĐỘC-GIẢ LUẬN ĐÀN

MỘT VẤN-ĐỀ KINH-TẾ THỰC-NHIỆM

Đông-học Đông-dương hệ giá (tiếp theo)

Phương hại mất tiền-đồng.

Tiền đồng đã mất thì phương kế sinh hoạt của dân có đâu khó khăn: trong sự mãn-dịch có đến phiến-phức, mà thậm chí đến Châm-hủ cũng p. ai xét đến vấn đề tăng lương, mai bán đũa vẫn đề phụ cấp, v.v.

Ngày xưa những quan viên tòng sự ở Châm-phủ Bảo hộ, làm thân niên, lương bổng chỉ bằng năm sai chực là cao, vợ con nhớn như, lại thêm con hầu dứa ở, nhà ngôi cội mít, thế mà nay mới tốt nghiệp ở một trường tiểu học ra lương bổng cũng đã lời bốn chục rồi, mà so sánh hai bên thì mấy ông phân ngày xưa cách sinh hoạt có hề phụ túc hơn nhiều. Vẫn biết ngày nay sự xa phí có nhiều, một anh thông nho nhỏ đã có một cái xe cao su trăm, trăm rưỡi, một anh giáo tiểu học cũng đã biết dùng thuốc « mô-gà » là thơm, ruyô « sấm-banh » là ngọt, mà cũng vì vật dùng ngày nay cũng có đắt đỏ nhiều lắm. Nay tôi chỉ xin liệt kê cách sinh hoạt của người dân tiết-kiệm mà bán đến cách sinh hoạt ngày nay mà thôi.

Như trước đây đương còn lưu hành thứ tiền đồng của ta, thì đi một vòng xe có thể trả bốn rưỡi năm tiền, mà nay bấy nhiêu đi đường phải trả một giắc, mười lăm xu, thế cao mất mấy xu rồi.

Ngày xưa con nít có sáu trẻ đã mua được một cái kẹo, ngày nay phải một xu mới mua được.

Đi đường khát nước uống bát nước chè xanh là sáu trẻ, nay một xu chỉ có hai bát dọt lưng lưng.

Nhà nghèo, kẻ lao động mỗi ngày công chỉ được ba giắc ba mươi lăm xu là cùng. Ngoài ra mua gạo không kê, một bó rau, một lọ rượu, một năm muối, vài trái ớt ít ra cũng hết năm bảy xu, một giắc, mà ngày xưa trông bấy nhiêu đồ gia vị không ngoài tiền rưỡi vài tiền.

Ăn mày vào xin, không cho cũng tệ mà cho ra một ngày cũng có mười lăm người, thì cũng hết mười lăm xu.

Tự trung thì bán gì cũng dùng xu, dùng giắc.

Tuy một đồng xu là bảy đồng tiền ăn sáu, nhưng một xu muối ngày nay cũng không hơn chỉ một đồng ăn sáu muối ngày xưa.

Tuy lương bổng quan chức tòng sự Châm-phủ có tăng, nhưng vật dụng lại tăng giá gấp mấy phần. Còn hạng lao động ngày xưa tiền công vài giắc nay cao lên ba giắc, ba giắc rưỡi, nhưng kẻ ra thì có ba chục với ba mươi lăm xu, tiêu gì ít lắm cũng phải hết một xu, thì bởi có lợi hơn là tiền công hai giắc đời ra một quan năm, có thể dùng

mười hai, mười tám mà mua được gói mắm ăn rồi được bữa cơm chẳng?

Vả chẳng những hạng con buôn vì không có đồng tiền để bồi bồi nên cũng thừa một dịp buôn bán dầu cơ, buổi đầu cũng trực động mới lợi to, nhưng sau, vì toàn quốc-dân cũng đều mang cái nặng phải tiền đồng cả, thành ra ai cũng than oán về nỗi túng rỗi.

Ở Bắc-kỳ tuy còn được tiền đồng trình (một xu đổi được hai trình), nhưng tiền đồng cũng đã có hề khó khăn lắm rồi, nhưng chỉ ở xứ Trung-kỳ ta đất khô dân nghèo, mà phải tiêu xu với bạc giắc thì cách sinh hoạt lại càng nghiệt lắm nữa.

Từ ngày quan Toàn-quyền Varenne tái nhậm ở cõi Đông-Pháp này, các đoàn thể quan lại trong ngoài đã làm đơn kêu nài xin tăng lương bổng cho đủ chỉ dúng. Yêu cầu như thế không phải là không chánh đáng, nhưng xét cho kỹ lợi hại cũng chẳng thêm bớt được chút nào. Vì sao thế? Vì quan chức các tòa các sở mà được tăng lương, thì ngân sách lấy ở đâu mà chêm vào. Đi lại cũng là dân phải sưu thuế nặng thêm. Sưu thuế phải nộp nhiều thì nhân công chi vật dụng phải tăng giá lên. Ấy là lẽ tự nhiên như thế, không cần phải giải thích gì nữa.

Vậy nay chỉ có một cách giải quyết vấn đề nạn nghèo của quốc-dân, thì ta chỉ nên yêu cầu Châm-Phủ trả tính thế nào mà cho dúc ra một thứ tiền ngang giá với đồng tiền đồng của ta trước đây.

Có thể quốc-dân ta mới khỏi cái khổ làm ăn khó nhọc mà vẫn dới rách.

Ta lại mong rằng lúc Châm-Phủ đã đức động thì tiền nhất định rồi, thì ra lệnh cường bách lưu hành cả toàn-quốc. Làm thế, là tránh khỏi nỗi rắc rối cho đường thương mại, vì trước đây, lúc đương còn tiền đồng thì ta chỉ thấy ở các tỉnh phía Bắc Trung-kỳ thì chỉ tiêu vài hiệu tiền Gia-Long và Thành-Thái, còn ở các tỉnh Nam thì chỉ tiêu vài hiệu khác. Lại như ở Bắc-kỳ, Nam-kỳ thì thông dụng riêng một thứ tiền của các xứ ấy thôi. Trong việc thương mại dĩ chẳng có gì làm chuẩn đích, mà người du lịch lại càng thêm bở ngỡ.

Thật là mong Châm-Phủ soi xét đến, cho dân nhờ.

Quốc-Lê

Phụ-nữ diên-dân

Lập-hội ở chốn thôn quê

Về vang thay! mệnh mớ thay! Ngày nay hai chữ « hợp-quần » đã vang-vang bên tai người ta, khắp cả trong Nam ngoài Bắc, ai ai cũng đã lấy nghĩa hợp quần để lập hội: nào là Nữ công-hội, nào là Từ-thiện-hội, nào là Độc-thư hội, nào là Quảng-tri hội, nào là Khai-tri hội v. v. Các

hội ấy lập ra đều là có ý nghĩa khai tri cho dân ta mà lên con đường tiến hoá, để cam vai với các nước văn-minh, thì chỉ em tôi lấy làm bực phác mà mừng chung c. o hai mươi lăm triệu người nước Việt-Nam ta, ngày nay đã biết bước lên con đường tiến hoá, theo lối văn-minh mới, mà bỏ tục hú lậu xưa: song le, đương còn các chốn hương thôn, nhiều làng phong-tục còn tệ quá, đương mà say về đường ăn uống, là vì tập quán hương thôn lâu ngày-tích tệ, cái tình thần nhà giết, ao rách, ngày ngày, ngang ngác ở trước mắt người ta.

Lời tục ngữ ta có câu rằng: « Ăn củ di trước, lội nước đi sau » và « một miếng thịt lang bằng sàng góc bếp », lại có câu hái-rang: « miếng ăn là miếng tội tàn, mất đi một miếng lợn gan lên đầu. Xem tu trước người nước ta, chỉ cạnh tranh về đường ăn uống, ngoài phần ăn uống thiết không có một tư tưởng gì là ích lợi chung cho ta cả, là vì, những câu tục ngữ ấy nó thấm vào trong óc, trong tủy người ta, như bệnh ho lao đã thấm niên không thể nào chữa được.

Ngày 12 Mars vừa rồi, chị em tôi đi lên các chốn thôn quê, tìm các nhà nuôi tằm để mua kén đưa về Sở lụa trưng ở Vinh và sở Nam-dinh để chọn giống tơ mà phát cho dân đan.

Chị em tôi đi về miền Phú-Long, lại trải qua miền Thông-Lạng, tạm trụ hai ngày, để rảo tìm mua kén, may lại gặp nhíp các làng nhộm hội.

Chị em tôi tưởng rằng, bộ nhóm hội giăng-bào đọc sách gì chẳng? mới nói với nhau rằng: « chúng ta giăng ở lại một ngày nay, cũng chả mất thì giờ chi mấy, để ta nghe họ giăng-bào đọc sách thì lại càng thêm mở mang trí thức ta ra nữa ».

Nghĩ như vậy, mới ở lại mà nghe, đến tám giờ ngày ấy, thấy người trong làng, sẽ thì dọt xoi người thì burng thì ngoài thì gánh 5,7, cái mâm sơn, nào người áo đen quần trắng người thì áo rộng choàng hầu, 15 nhỏ lao nhao kẻ qua người lại, kéo nhau đến nơi nhà hội, chị em tôi cũng đứng đờm nhien mà xem, thử sau họ làm thế nào.

Ái ngờ đâu! họ đưa xoi thịt vào nhà hội, rồi đặt vào bàn thờ, rồi làm lễ tế, khi ấy trống đánh thùng thùng, gõ tang các các, chiêng mèn ồm ồm, xếp xòa xi xoàng, kẻ thì xướng bài hưng, người thì vào qui lạy, người mặc áo bộ-tử, kẻ mặc áo rộng thùng, làm lễ tế. Khi đã tế xong họ lại đưa xoi thịt vào trong một cái nhà tranh nhỏ, gần ở bên cạnh (ấy là cái đình), vào trong đình ấy thì chỉ thấy có một bộ ngựa cao, các cỗ lão, và các ông đồ, ông tả tranh nhau chỏ ngời làm rầm cả lên, tưởng ngồi bàn luận chuyện gì ích lợi cho dân, cho hội, ai ngờ lại bàn luận về đường ăn uống, nào kẻ dành công về phần qui lạy, nào kẻ dành quyền về sự bài hưng, người thì xưng « tôi đọc chức » kẻ lại nói « tôi hành văn », kẻ dành biểu đầu, người tranh kình

ngọc, ngoài sân thì đàn bà con nít, ra vào 15 nhỏ, phía này nong thọt, thì có kẻ chặt bằm, phía nọ nong xoi, lại có người vò nôm.

Đoạn rồi, thấy một người cầm quyền sẽ đưa ra, mồm nhóp nhép kêu lên, tay báng kháng cầm rõ còn hai người ngồi kể nong xoi, nong thọt, ngó bộ hình như muốn cầm quyền phát chẩn. Quả thật, bọn đàn bà con nít 15 nhỏ lao nhao lúc ấy, đưa thì chia rồi lấy phần thịt, đưa lại ngã áo dùm phần xoi, nào kẻ lấy lá dùm, nào người đơ tay bốt, chị em tôi chẳng hiểu sự gì hết, mới hỏi bà già bên cạnh nhà hội đó, bà ấy nói lại rằng: « hội ấy là hội góp tiền mua xoi thịt tế thần cầu phúc rồi họ chia phần cho nhau đó, hội này đã lâu đời rồi, chứ không phải mới lập. »

Khi ấy chị em tôi mới hiểu rằng là hội: « ăn uống ». Thế gồm thay! khôn nạn thay! chỉ em tôi chắc rằng trong hội ấy, cũng có người học thức, cũng có kẻ phàm hêm sao mà bộ lại thì tàn hú lậu như thế, tiền của mình, gạo của mình, sao lại góp ra, mà làm trường chẩn, rồi quay đầu lại xum nhau vào lĩnh chẩn, nó khác gì tưởng du thủ du thực chỉ lấy miếng ăn làm trọng. Than ôi! tức tở thay! cầm giện thay! cho hội tế các chốn thôn quê, chắt trong các hội ấy, cũng có kẻ học văn trung nhân từng Nho-Đạo-xuất, sao mà họ không theo nghĩa lý trong sách, cứ sao vậy.

Sách có câu: « Thần vô thường hưởng, hưởng vu khác thành! » lại có câu: « Thành đặng khác cách » lại nghe các ông thầy cúng, thường đi cúng cho người ta, có đọc câu rằng: « Nhất thần thành, nhất thông tam giới, nhất triện hương, nhất đạt cửu trùng » chứ không có chữ sách nào tới đến: Qui thần hưởng vu xoi thịt.

Nếu các ông có tế nữa thì nên lấy hai chữ « Thành-Tâm » làm cốt rế, mới hợp với sách đạo Nho ta được. Còn góp tiền làm xoi thịt ta nên để dành lại, để làm việc ích lợi cho đồng dân hoặc là chi về việc công ích cho tộc đảng, để dùm giúp nhau, khi về bốc tai bay, thế thì có tội không?

Chị em tôi theo dõi đường học vấn, cũng có ít nhiều, chúng tôi cũng chồn thôn quê trong nước Nam ta mà ra, c' ử không phải người đầu xa lạ, chúng tôi không dám công kích sự gì, song quả thật tình trạng như thế, làm thỉnh đi thì cũng khó, nói ra e những mất lòng. Song đường lúc thời đại thay cũ, đổi mới, thế chị em tôi phải bàn đường hơn, lẽ thiệt mà nghe, chứ không thể nin lạng được.

Nay chị em tôi đối ngang khăn vải, xin các ông chủ hội ở các chốn thôn quê tỉnh ngộ lại cho mau mau, may chi kéo lại được thuận phong mỹ tục cho dân.

Chị em tôi là bọn nữ nhi tài sơ học kém, chưa trải việc đời, có điều gì sai lầm xin độc-giã miền chấp.

T. T. P.

(Làm việc ở sở Trảng Lầm, Vinh)

A-tòa kỳ lên trao cho người làm việc nhà ngân hàng, người làm việc xem đi xem lại kỹ càng rồi báo anh thư kỳ rằng: « sắp dôi cho mau ».

A-tòa nghe câu nói đã biết ở rồi muốn vượt chạy ra cửa, mới vừa xây lưng muốn chạy, bị Thái-duy lấy một cái chân ngân đường. A-tòa ngã xuống bị bắt. Nguyên trong nhà đã có Trinh thám-phục sát, nên A-tòa chạy không khỏi. Lúc ấy Thái-duy đã dôi đồ ao thường, mà bán đồ trình thám, báo A-tòa rằng.

A-tòa lén-sinh này: người Mồ lồi thối đờ lừa nhĩ!

A-tòa không trả lời, chỉ phân đàn mình không có cái trí biết người mà thôi.

Khi đó A-tòa tới quan chịu thú nhận cả, và khai rằng: việc nương Mã-Bồi-Tê là tại anh làm cả. Mã-nương và Cái-Trí hai người tức thời được tha, chiều bữa ấy Mã-nương về thăm chị và hen với Cái-Trí đến đến, Ba người gặp nhau

mừng mừng tử tử, Mã-nương hỏi Cái-Trí rằng:

— Tiên sinh sao lại cứu tôi?

— Tôi biết nữ lang là vợ tôi.

— Sao ông biết?

— Trời đã đem cái sự vô tội kẻ rồ trên nét mặt cô, nên tôi trông thấy thì biết ngay. Tôi tên là A-đôi, học nghề thầy cả, con nhà vọng-lộc, cha mẹ mất sớm, thân thích không ai, lọc lọc một thân, cha mẹ để di-sản lại cũng nhiều, song tôi nghĩ, hiện trong đời này không có ai biết mình, thì có mình cũng thừa mà không mình cũng không thiếu, nên thấy nàng bị nạn mà quyết liều mình cứu giúp, may mà trời cũng chiều người lợi thành sự được, nàng có nên mừng cho tôi không? Song về cái án này tôi thật cảm ơn ông thiếu niên trình thám đó lắm. Ông ấy thật là bạn tôi, thật là ruột thịt của tôi vậy.

Khi A-tòa thú khai rồi, phải chịu tội ngay.

Chị nàng Mã-Bồi-Tê làm giấy ly hôn mà được quyền tự do như cũ. Giải Từ thấy học trò mình là Thái-Trực Truy liệu việc hay trảng, mà lại có thủ đoạn cơ cảnh, suy nghĩ kỹ càng, hẹn rằng ngày sau sẽ thành một nhà trình thám có tiếng.

Từ cái án ấy kết rồi, Mã-Bồi-Tê cảm ơn Cái-Trí, mà biết anh ta là người nghĩa hiệp, bằng lòng kiết làm vợ chồng. Người ta lại bàn rằng nàng Đại-Lân với Thái-Trực-Truy cũng một đời tốt, hai người ấy cũng nên kết làm vợ chồng.

Đều ấy cũng nhiều người nói, việc ấy thành, không thể nào, kỳ gia không chặc, song lấy lẽ Trời không dung kẻ dạn, không oán người ngay mà suy, một cặp này cũng đáng là giai anh hùng gái thuyềן quyền, thì có lẽ cũng phải nguyên sánh phương đẹp duyên đời rỗng mới phải.

HẾT

— Tiên sinh sao lại cứu tôi?

VIỆC THẾ-GIỚI

A - ĐÔNG

TÀU

Sau khi Tưởng từ chức. - Sau khi Tưởng-lôi-Thạch từ chức tình hình Trung-gia-giống hệt như trước. Các nhà ngoại quốc cho rằng binh thế của Tưởng dường như vững chắc hơn trước. Nhưng không thể nào mà Tưởng là trung tâm của quân Cách mạng về được.

Đến như Hồ-ban-Dân, Ngô-tri-Huy cũng đều là trợ thủ cho Tưởng Quốc-dân, cũng không nên để cho họ bỏ chức mà đi; vậy nên đi mời ngay về cả Giang-ninh. Bọn Lý-tôn-Nhân và Hà-trung-Khâm cũng biểu đồng tình.

Phùng đối với Tưởng (tin 18 Aout). - Hôm thứ tư vừa rồi, Phùng-ngọc-Tường điện cho Tưởng-giới-Thạch rằng: Nếu Tưởng không trở lại nhận chức Tổng-tư-lệnh Nam quân thì Phùng cũng sẽ từ chức nốt.

Thái độ của Tưởng. - Tuy các nơi ép nài Tưởng như vậy mà Tưởng cũng cứ nhất định không dự chính cục nữa. Có tin rằng Tưởng sẽ đi du lịch bên Mỹ và đã c'ò gia-quyền đi trước rồi.

Lời báo cáo của Ông-tỉnh-Vệ. - Ông tại Trung-ương dâng bộ có báo cáo mấy lời rằng: 1) việc loạn ở Giang-tây có thể tiêu bình ngay được. 2) Phương diện Giang-ninh hiện Tưởng-giới-Thạch đã bỏ đi rồi, cuộc Bắc phạt lại cứ tiến hành, chính phủ Quốc dân sẽ rời dứt Giang-ninh.

Một việc nghĩa cử của Doanh-nghiệp-giới. - Đồn rằng các nhà thương mại và các chủ ngân hàng Trung-hoa đã góp 2.000.000 đồng cho Bạch-sông-hy để làm tiền quân phi Bắc phạt.

Một cuộc ám mưu ở hội Trương. - Sở Cảnh-sát Bắc-Kinh vừa mới dò ra được một cuộc ám mưu để hại Trương-tác-Lâm, 14 tay phiên đồng là người của Phùng-ngọc-Tường có mang khí giới đi, đã bị bắt trong một khu nhà của một Giáo-hội Tân-Giáo.

Nam-Kinh và Hán-Khẩu. - Lý-tê-Thâm và Hoàng-thiệu ở Quảng-dông liên danh gửi điện tán thành việc Hán-khẩu và Nam-kinh hợp tác với nhau, khuyên hai bên đều bỏ ý kiến riêng để tiếp tục công cuộc Bắc phạt.

Ngày 19 Aout Bạch-sông-Hy diễn thuyết tại Giáo-luật-thư có nói rằng về phương diện chính trị thì hai phái Giang-ninh và Hán-khẩu đã cùng lòng hợp ý với nhau.

Ngày 21 Aout tại Cầu-giang vừa rồi các nghị viên của Chánh phủ Hán-khẩu đã quyết nghị mấy điều này: thiên đó qua Nam-kinh, ngăn cấm chủ nghĩa cộng sản, nay mai sẽ họp một cuộc Đại hội nghị.

Tin Nam-Bắc chiến tranh. - Tin Nam-kinh nói rằng sáng hôm 21 Bắc-quân đã lấy được Phố-khẩu và đã bắt đầu ném trái phá vào Nam-kinh. Những kiều dân Anh đã lánh nạn xuống chiếc tàu Anh đầu ở Nam-Kinh.

Tin Thượng-hải ngày 23 nói rằng các đội Bắc-quân thuộc quyền chỉ huy của Tôn-truyền-Phương đã tới Phố-khẩu. Bắc-quân đã gửi một bức thư tới hậu-thư cho Nam-quân hẹn trong 24 giờ phải bỏ thành Nam-kinh mà đi. Hà-trung-Khâm quyết đánh cự không chịu bỏ thành.

Tin Thượng-hải 24 Aout nói rằng một hạm đội nhỏ của Bắc-quân 1 lính lính kéo vào bến Ngô-tông bản tại bụi một hồi rồi vụt lại kéo đi. Nam-quân thua chạy hỗn độn.

Tin Thượng-hải 25 Aout nói rằng: Bắc-quân đã kéo lại Phố-khẩu nhiều lần, có ý muốn qua sông Dương-từ để tiến vào chiếm Nam-kinh. Các quân-đội của Hán-khẩu và của Chính-phủ Quốc-dân đã đến giúp sức cho Nam-kinh và các quân phòng thủ ở chung quanh miền ấy.

Tin Văn-nam (29 Aout). - Có mấy nghìn dân ở Đông-bộ và Nam-bộ tỉnh Văn-nam đã tự khởi lên đánh đuổi được quân Qui-châu. Hội Nông-dân có gửi đi một đạo lệnh nói rằng tỉnh Văn-nam hiện nghèo khổ lắm nên yêu-cầu rằng cuộc chiến-tranh sẽ hoãn-kết và tướng Long-vân cứ giữ chính-quyền, còn Hồ-như-nguyên và Trương-nhữ-Kỳ thì nên đem quân lên đánh cảnh Bắc.

Những nông-dân ở Ta-ta và Tatchoung xin chính-phủ cấp khí-giới và đạn-dược cho để chống lại với giặc cỏ.

Tướng Lou-han là bộ-tướng của Long-vân đang mộ thêm quân để đánh Trương-nhữ-Kỳ.

Quốc-dân-dân đã dân yết-thị trong thành-phố để phản-đối cách hành-dộng của bọn cộng-sản, có nhiều cái đã bị xé. Chánh-phủ hạ lệnh cho tòa An-hành và các viên chức thành-phố phải giữ sự yên tĩnh ở đây đừng xảy ra nữa. Chánh-phủ lại tuyên-cáo rằng quyền-tự-do ngôn luận phải hoàn-toàn, ai phạm vào điều ấy phải trừng-trị ngay.

NHẬT-BẢN
Nhật-bản đối với Đông-dương. - Đến thư sấm gần đây Hội-đồng Nội-các sẽ ủng-huần từ ước-pháp về bán thương-ước Pháp-Nhật có quan hệ đến Đông-dương. Hội-đồng Nội-các sẽ yêu-cầu Hội-đồng Tư-mặt xin Hoàng-đế phê-chuẩn cho từ ước-pháp ấy.

Nhật-bản với Mãn-châu. - Ông Yoshizawa là Công-sứ Nhật ở Trung-hoa sẽ khởi-hành đi Bắc-kinh để bàn với Trương-tác-Lâm họp một hội-đồng Trung-Nhật để giải-quyết các vấn đề ở Mãn-châu và Mông-cô.

Trương-tác-Lâm đã hứa hết sức giải-quyết một cách ôn-thoả những vấn đề đang pháp-phông ấy.

Những tư-thuyền làm trong các mỏ và các nhà máy kim-dụng ở Pen-ki-fu tại Mãn-châu yêu cầu tăng tiền công, nhưng không được nên họ làm đình-bãi công. Vì việc phân-tranh ấy nên có cuộc biểu-tình kịch-liệt, cả thảy 2.000 phu Trung-hoa dự, có xảy ra xô-xát, 3 người Nhật bán thiết-mạng và 20 người bị thương (trong số ấy có một người lính). Quân-đội Nhật và Cảnh-binh đã dẹp yên. Các quan địa-phương cho việc biểu-động ấy là ám-mưu của cảnh Cộng-sản.

PHI-LÀU-TÀN
Tin manille. - Ông Ralph-Gilbert là hội-viên của Ủy-bội xem việc Quân-đạo, làm đại-biêu ở Hội-nghị Hoa-kỳ đã đọc diễn-văn ở Viện Đại-biêu Phi-luật-tân nói rằng theo-trình-độ của Quân-đạo thì đã có thể tự-trị được và khuyến hai bên Phi và Mỹ nên hết sức để huê-hợp tác để giải-quyết các vấn đề ngày nay.

ÚC-ĐẠI-LỢI
SYDNEY
Nghị-viện. - Theo chương-trình tuyên-cử của đảng Lao-động (M. Lang làm Lĩnh-tụ) thì có ba điều này là đặc-sắc: bỏ Thương-nghị-viện; mở rộng cái gia đình tiền-khoản, bỏ chức Tổng-đốc xứ Nouvelle-Galles về Nam-bộ của Hoàng-đế đã tra.

Chương-trình của đảng bảo-thủ thì định phương-châm phản-đối đảng Lao-động.

ÁU MỸ
Sacco và Vanzetti đã bị xử-tử. - Tối hôm 23 Aout Sacco và Vanzetti đã bị xử-tử. Cảnh-sát đứng vây khắp cả chung-quanh trường-linh để ngăn ngừa sự náo-động.

Sacco lên ghế điện khi 12 giờ 11 phút, đến 12 giờ 19 phút thì chết. Vanzetti lên ghế 12 giờ 20 phút, đến 12 giờ 26 phút thì chết.

Khi được tin, các nơi đầu đầu cũng biểu-tình bất-phục.

Ở Genève các người trong đảng xã-hội gây loạn để phá các nhà ngoại-quốc, nhất là các nhà Hoa-kỳ. Họ sắp đốt cả nhà hội Liệt-quốc.

Ở Pháp tuy ông Sarraut đã cấm mà ngày thứ ba bọn Cộng-sản và Vô-chính-phủ cũng đã biểu-tình ở trước cửa Công-sứ quan Hoa-kỳ và các phố khác. Ở Rouen cũng có cuộc náo-động như thế.

Ở Halle (Đức) 63 người vì biểu-tình mà bị bắt. Nhiều người nữa đến vây cả sở Cảnh-sát, cảnh-binh phải can thiệp đến hơn 20 lần.

Ở Đông-Kinh (Nhật) hơn 30 người của liên-đoàn lao-động cũng vì biểu-tình mà bị bắt.

Đến ngày thứ tư ở Paris lại có hơn một trăm người muốn biểu-lập nữa, nhưng cảnh-binh đàn-áp được.

Ở Berlin mấy nghìn người cộng-sản biểu-tình.

Ở Bruxelles xong cuộc biểu-tình thì những người có dự đều kéo đến đi gặp gi phi này, nhất là các hàng-cá-phê.

Ở Sydney (Úc-đại-lợi) cũng có một cuộc biểu-tình của Cộng-sản. 900 người làm việc sở tàu-điện đã bị bắt-chức.

Lạc-quyền. - Ông Durafour nguyên Thượng-thư (Pháp) đã bàn với Hội-đồng Sacco Vanzetti để mở một cuộc lạc-quyền trong khắp hoàn-cầu cho gia-quyền hai người (Sacco và Vanzetti).

PHÁP
Tin Paris. - Cuộc Hội-nghị quốc-tế thứ 24 của các nghị-viên liệ quốc có 35 nước cử Đại-biêu đến dự đã họp ngày 24 Aout tại Thương-nghị-Viện ở Paris. Ông Poincaré đã đọc bài diễn-văn khai-bội, có nói rằng hội-nghị quốc-tế này không có để gi trái với tinh-thần của Liệt-quốc-hội. Ông Doumer được cử làm chủ-tọa cuộc Hội-nghị.

Ủy-Hội tổ chức Pháp nhân-nhập ấy có đi các Đại-biêu ngoại-quốc một bữa tiệc do Tổng-thống Doumergue làm chủ-tịch.

ĐỨC
Tin Berlin. - Ban-hội ở Berlin của đảng Quốc-dân-hội là hội cấm mới bị xét nhà, có tìm được nhiều giấy-mã.

THỤY-SỸ
Tin Genève. - Hội-nghị Báo-giới đã xét về vấn đề Bru-phi. Ông Meynot và ông Nalèche đã cãi cho Bru-phi được giảm bớt.

AI-CẬP
Tin Madrid. - Ông Primo de Rivera đã tuyên-cáo rằng việc chiến-tranh ở Ma-lac-kha đến tháng Octobre sẽ xong, quân-đội sẽ trở về nước cả. Ở đó, Tây sẽ đồng-tình với Pháp mà đặt một chế-độ mới. Ông mong rằng về hạt Tanger thì Tây-ban-nha vẫn cứ giữ quyền giám-đốc, để khỏi xảy ra sự bất-tiện trong tình-hình quốc-tế.

Nguyên Tê-tướng Ai-cập là Zaghloul Pacha là liêu-tu đảng phản-đối ở Nghị-viện Ai-cập mới tạ thế.

MỘNG - LƯƠNG - ĐƯỜNG
Pharmacie et médecin
N° 80 Rue Daingai - SOCTRANG

Bên đường bán đủ các món thuốc sống, thuốc chín, có trữ bán các thứ đơn cao, hườn, lán của các nhà thuốc có danh trong cõi Á-đông, và trong liệm sảng có thầy danh y coi mạch hốt thuốc cho tiện qui vị trong lúc cần dùng.

Bên đường có chế hườn thuốc Thiên-Thời, trị bệnh lạ mừa, hườn thuốc này cho khắp mọi nơi, dùng đâu mạnh đó, gần xa đều có lời xưng tụng. Thuốc này để cho không, chứ không phải bán chức chi mà hồng chuộc ngọt. Nếu ai có bệnh cần kíp, bất luận kẻ quen người lạ, hỏi đến thì tôi cho liền còn ở xa, xin viết thư để chỗ ở cho biết, tôi gửi tới liền, sẽ phí tôi chịu.

Tại châu thành Mytho (Nam-Kỳ) có Nhà Thuốc Tây
PHARMACIE NGUYỄN-VAN-TRI

SÁNG	ĐÓ
CHỮA	NGƯỜI
TRÀM	MUỘN
NGÂN	MỘT
BÀI	BỆNH
THUỐC	PHONG
LÀ	KY

1. Đó là nơi rất xứng đáng cho Đông-bào tới lui giao thiệp vì tại đó có bán si và bán lẻ đủ các thứ thuốc Tây, y như các Đại-Dược-Phòng Lan-xa ở Saigon vậy.

2. Là nơi đáng cho Đông-bào tin cậy, vì ông chủ nhà thuốc này là Báo-tá sư có bằng cấp chuyên môn về nghề bào chế, đã có làm việc tại kho thuốc của Nhà-nước ở Chợ-quán lâu năm, nay đích thân người đứng coi BẢO-CHẾ-CÁC-TRUY-ĐƯỢC-LIỀU-Y-THEO-TÒA-QUAN-THIẬT.

3. Là nơi Đông-bào sẽ vui lòng lại vãng, vì ông NGUYỄN-VAN-TRI là người An-nam, tánh tình vui vẻ, biết tiếp vật đãi nhơn, cử chỉ khoan hòa, việc mua bán rất thật thà ngay thẳng. ĐỒNG-BÀO/MUỘN-HỎI-THĂM-CÁCH-DÙNG-THUỐC-MEN-ÔNG-SÁNG-LÔNG-DÁP-TỬ.

4. Ấy là một ngôi hàng mà Đông-bào ta nên chiếu cố, hãy và giúp cho đường trường mãi của An-nam minh, đừng để làm gương cho đoàn hậu-tân.

XIN CON HỒNG CHÁU LẠC, HÃY NHỚ GIỮNG LẠC HỒNG!

MỘNG LƯƠNG THƯ QUÁN
VƯƠNG - GIA - BẬT
CANNAM NHATRANG

Bán đủ các sách quốc văn xuất bản tại Nam Bắc Kỳ. Bán các thứ dùng ở các nhà trường: Giấy, vở, bút, mực, tranh quốc sử v. v.

Đại lý các nhà Báo: L'Annam, L'Echo-Annamite, La Tribune Indochinoise, Đông Pháp Thời Báo, Nhật Tân Báo, Thực Nghiệp Dân Báo, Tiếng Dân Báo, Rạng Đông Tạp Chí, văn văn.

Đại lý cho nhà thuốc Việt Nam Võ-Đình-Dẫn Dược-phòng ở GOCONG.

Bán buôn và bán lẻ, các thứ vải nội-hóa, và các đồ nội hóa và tạp hóa.

Có cho thuê đủ các thứ truyện quốc ngữ.

Chỗ này cho thuê.

VIỆT-NAM DƯỢC-PHÒNG
PHẠM-ĐOÀN-ĐIỂM
Tổ-nghiệp trường Y-khoa Hanoi
Nguyên Báo-chế viên số 1-16 Annam)
HIỆU CHỈNH: TOURANE, ANNAM

Đến ngày 22 Aout này thì nhà Việt-nam dược-phòng của M. Phạm-đoàn-Điểm sẽ khai-trong, có đủ các thứ thuốc ở Tây và về nhiều thuốc tự-chủ nhân-bào chế lấy.

Xin qui khách chú-ý và chiếu cố đến cho.

CÁC QUI KHÁCH TỚI ĐÔNG-HỚI

Cả lối nhà Nhattan-khách-sạn mới mở gần Hotel tây thì có phòng ăn, phòng chá, phòng ngủ và buồng tắm, rất vệ sinh và cần thận.

HIỆU HƯƠNG-KY PHOTO
84 Rue Jules - Ferry Hanoi

Chụp ảnh mỹ-thuật và ảnh trắng men, bán các thứ máy ảnh, kính, giấy, thuốc ảnh và các đồ dùng về việc làm ảnh, lại bán các thứ đèn manchon, các quý-khách ông nào muốn mua thứ gì xin cứ viết thư về lấy (catalogue) quyền mẫu hàng, bán hiệu xin gửi lạng ngay, không phải giá tiền.

LIÊN-THÀNH
ĐÔNG-PHÁP-SẢN-VẬT
Cổ-phần hữu hạn Công-ty.
Tư-bản 133.500\$00

Tổng Cục ở Saigon

Phân Cục: { Phan-thiết
Mũi-né

Phòng phân phát { Khốch-hội (Sài-gòn)
hóa nghiên: { Thành-Đức (Phan-thiết)
Khốch-hội (Sài-gòn)
Đức-Thắng (Phan-thiết)
Hưng-long (Phan-thiết)

Xưởng ch. lạo { An-hải (Phú-hải)
Hải-Tân (Phan-rí)
Khốch-thiệu (Mũi-né)
Thành-Đức (Phan-thiết)

Phòng nghi

Công ty thành lập đã 20 năm, chuyên nghề chế tạo và bán nước mắm, nước mắm ngon lành, hợp pháp vệ sinh, đáng loại nhà nước, đồng nhân chiếu cố, xin nhận rõ nhãn hiệu tam sao Liên-Thành.

Phòng nghi thí nghiệm rất mới mẻ, rất thích cho khách du lịch.

Tiếng đồn vang.

Đi đến đâu cũng nghe thấy tiếng hạ đồn vang về mấy thứ thuốc của Hiệu chính Tư-ngọc-Liên 46 rue Principale à Dapcau và chỉ điểm Từ-ngọc-Liên 74 rue Tiensin à Hanoi.

Nhất là những thuốc cam trẻ như là: «Hóa-trùng-phi-nhi-tán» n. 11 giá 0 p. 40 để trị các chứng cam tướt, cam run, đi sòng phân, la cứ tanh, to bụng ăn không tiêu, gây cảm, chỉ dùng 1 lọ thì sạch cam, khiến trẻ ăn được mà trở nên khỏe mạnh. - Thứ hai đến thuốc Ho-trẻ con n. 1 giá 0p.35 ru trẻ ho nặng đến đâu cũng khỏi. - Thứ ba đến thuốc lỵ n. 5 giá 0p. 48 bất kỳ giá trẻ ru bệnh lỵ nên chỉ dùng 1 lọ là khỏi hẳn. - Thứ tư đến rượu bổ n. 2 để trị các chứng

tê bại đau xương thì thành lăm, rượu này các ông bà già dùng thì khỏe là giá 2p.00. - Bán hiệu lại có thứ thuốc ghê chữa rất gần đi giá 0p. 10 Còn 2 thứ thuốc nữa, khắp ba kỳ Trung Nam Bắc đều biết tiếng là thuốc lỵ n. 3 giá 1p.50 thuốc dưỡng mai n. 6 giá 2p.00, Hai thứ thuốc này đã được thiên hạ tụng cho bán phòng chủ nhân cái danh hiệu «Vua thuốc lỵ».

Các hiệu lại lỵ: Hảiphong Hương Hát Thư Điểm, 92 Boulevard Bonnal - Nam định Ich Sinh Đường 190 phố Khách. - Vinh M. Lê đình Mai, n. 3 Yên miếu sau đền Hội quán. - Tuyên quang hiệu thợ may Lương viết Tư 6, Rue Xuân hòa. - Hanoi Kim đức Giang, 83 phố hàng Bò.